

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dokoła litewsko-łotewskich rokowań handlowych. Prasa kowieńska /z 22.IX.1933/: W ostatnich czasach prasa łotewska podała propozycje, jakie wysunie delegacja łotewska podczas litewsko-łotewskich rokowań handlowych. Przedewszystkiem Łotysze zażądają uzupełnienia spisu towarów uprzywilejowanych. Poza-tem rozważona zostanie sprawa handlu pogranicznego, z którego Litwa zawsze ciągnęła większe zyski, niż Łotwa oraz kwestja ułatwień we wzajemnej komunikacji, z których dotychczas obywatele tak łotewscy, jak i litewscy nie korzystali. Obecnie delegacja łotewska gromadzi materiały i załatwia inne sprawy przygotowawcze.-

Litewska delegacja ma się udać do Rygi w ostatnich dniach września.-

Skład delegacji litewskiej w Genewie. "Siegodnia" Nr.265. /IX.1933/: W skład delegacji litewskiej, która weźmie udział w plenarnych posiedzeniach Ligi Narodów wchodzi: minister Spraw Zagr. dr.Zaunius, poseł litewski w Anglii Sidzikauskas, poseł w Paryżu Klimas, poseł w Rzymie Czarnecki i rektor uniwersyte-
tu kowieńskiego prof.Römer.

Dokoła wizyty parlamentarzystów angielskich w Kownie. "Siegodnia" Nr.265 /IX.1933/: 6-ciu bawiących w Kownie parlamentarzystów angielskich zostało 23 września przyjętych na audjencji przez prezydenta Smetonę.-

Jeden z parlamentarzystów angielskich Bossom, prezes t-stwa angielsko-bałtyckiego poinformował współpracownika "Liet.Aidas" o celach podróży parlamentarzystów angielskich do Litwy. Bossom oświadczył, że parlamentarzyści przybyli do Kowna w związku z rokowaniami, jakie się mają rozpocząć między Litwą a Anglią w październiku odnośnie zawarcia paktu handlowego. Dalej Bossom oświadczył, że Anglicy dążą do kulturalnego i gospodarczego zbliżenia obu krajów. Anglikom chodzi o poznanie Litwy i Litwinów.-

"Liet.Aidas" Nr.214 zamieszcza z okazji przybycia parlamentarzystów angielskich artykuł wstępny, zawierający szereg komplementów pod adresem Anglii i Anglików oraz wyrażających życzenia wzmocnienia stosunków między obu krajami.

Współpraca polsko-litewska w Lidze Narodów. "Jaunakas Zinas" Nr.215 /IX.1933/: W związku z nową ustawą o sądownictwie na Litwie, wywołującą sprzeciw Niemców kłajpedzkich, Rzesza Niemiecka przygotowuje się do nowych wystąpień przeciwko Litwie. Forma, w jakiej wystąpienia te będą miały miejsce, nie została jeszcze ustalona. Możliwą jest rzeczą, że Niemcy przedłożą skargę Radzie L.N. i będą usiłowały przesłać ją do Trybunału Haskiego. Jednak Litwa przygotowuje się na wszelkie możliwości. Do Genewy udaje się również jeden z najlepszych prawników litewskich prof.Römer, który w r.ub. występował z ramienia Litwy w Trybunale Haskim.

Prasa litewska komunikuje, że rząd polski również kwestję tę rozważał i uznał, że skarga niemiecka przeciwko Litwie jest nieuzasadniona. W związku z tem polski minister Spraw Zagr. Beck ma głosować w Radzie L.N. przeciwko skardze niemieckiej.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Powrót emigrantów politycznych na Litwę. "Lietuvos Aidasa" Nr.214 /IX.1933/: Szereg przybywających zagranicą litewskich emigrantów politycznych powróciło ostatnio na Litwę i oddało się w ręce odnośnych władz. Wielu z tych reemigrantów odznaczyło się w swoim czasie gwałtowną działalnością przeciwko rządowi litewskiemu.

Dementi "Liet. Aidasa" w sprawie rzekomego wyjazdu do Warszawy stałego korespondenta pism litewskich. "Lietuvos Aidasa" Nr. 214 /IX.1933/ zamieszcza dementi w sprawie zamieszczonej przez "Dzien-

nik Wileński" Nr.252 wiadomości, jakoby po przybyciu do Kowna przedstawiciela "Gazety Polskiej" Katelbacha, udać się ma do Warszawy przedstawiciel prasy litewskiej. "Liet.Aid." kategorycznie oświadcza, że żadnego swego przedstawiciela do Warszawy nie posyłał i nie posyła i nie widzi żadnej potrzeby posyłania. Żadne inne pismo litewskie, też, jak twierdzi "Liet.Aidas", nie zamierza posyłać do Warszawy przedstawiciela.-

P a n e g i r y k i p o d a d r e s e m W i ł k o m i e r z a .
"Liet.Aidas" poświęca cały swój 215 /z IX.1933/ numer panegirykom pod adresem Wilkomierza. W artykule wstępnym "Liet.Aidas" unosi się nad Wilkomierzem i jego okolicami, podkreślając, że Wilkomierz dał Litwie Antoniego Smetonę. Szereg pomniejszych artykułów dotyczy życia gospodarczego, oświatowego i historii Wilkomierza.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

V I I - m y z j a z d p o l s k i e j m ł o d z i e ż y a k a -
d e m i c k i e j L i t w y . "Dzień Kowieński Nr.210 /IX.1933/:15 i
16 września odbył się doroczny walny VII-my zjazd polskiej młodzieży
akademickiej Litwy. W obradach zjazdu wzięło udział 116 członków i
63 gości. Obrady zagał prezes związku p.Czesław Mikołajunas.Następ-
nie odbyły się po ukonstytuowaniu się prezydium powitania. Przemawia-
li:w imieniu społeczeństwa hr.Zyberk Plater, w imieniu t-stwa "Pochod-
nia" prezes Budzyński, w imieniu Polskiego Związku Ludzi Pracy prezes
Stefanowicz. Następnie odczytano depesze i listy gratulacyjne od sze-
regu organizacyj polskich zarówno w kraju, jak i zagranicą. M.in. na-
deszło pismo rektora uniwersytetu kowieńskiego prof.Römera z życze-
niami pracy pod sztandarami związku

Następnie sekretarz generalny związku p.Nagurska złożyła
sprawozdanie z działalności związku w ubiegłym roku akademickim. Spra-
wozdanie podkreśla, iż w latach ostatnich znacznie zmniejszyła się
liczba osób, wyjeżdżających na wyższe studia zagranicę, skutkiem cze-
go wypadło zawiesić działalność ośrodków wiedeńskiego i praskiego oraz
osłabło tempo pracy w ośrodkach paryskim i belgijskim. Kosztem zagra-
nicy wzrosła natomiast organizacja krajowa. Naogół związek liczy obec-
nie 326 członków, z których 51 ukończyło już studia wyższe. Praca zar-
ządu szła utartymi w latach ubiegłych drogami koordynowania działal-
ności poszczególnych ośrodków i niesienia im w niej pomocy. Szczegól-
na uwaga była zwrócona na realizację uchwał poprzednich zjazdów w
sprawie szerzenia polskiego słowa drukowanego, udziału młodzieży aka-
demickiej w akcji kulturalno-oświatowej i propagandy sportu.

Po dalszych sprawozdaniach z działalności studentów pol-
skich z Litwy zagranicą, wygłoszono kilka referatów oraz powzięto nastę-
pujące uchwały:

VII Zjazd Polskiej Młodzieży Akad. Litwy uważa, iż przeży-
wany moment historyczny wymaga od społeczeństwa aktywizacji pracy we
wszystkich dziedzinach życia:politycznej, społecznej i gospodarczej.

Zjazd uważa, iż przyszłość społeczeństwa polskiego w Litwie
zależna jest od rozbudowy jego siły żywotnej i uświadomienia przez
społeczeństwo zadań państwowych.

Zjazd uważa, iż najbliższem zadaniem polskiej młodzieży
akademickiej Litwy jest szukanie dróg zbliżenia z młodzieżą litewską
w imię szeroko pojętych ideałów państwowych oraz praca nad organizo-
waniem młodego pokolenia polskiego w Litwie, świadomego swych zadań
państwowych i narodowych.

Na zakończenie dokonano wyborów władz związku na rok 1933/34.
Prezesem został obrany p.Józef Majewski, na członków zarządu pp:Helena
Jodkowska, Halina Nagurska, Zygmunt Borysowicz, Stanisław Radecki-Mi-
kulicz,Władysław Stomma i Leon Wojczulewicz oraz na kandydatów pp.Ge-
nowefa Dusewiczówna, Franciszek Dakiniewicz i Wincenty Todowiański.

W skład Sądu Koleżeńskiego weszli pp:Zygmunt Doborzyński,
Czesław Galiński,Leon Ludkiewicz,Henryk Szatyński i Henryk Szyłkarski,
jako członkowie oraz Alfons Bojko i Ksawery Narkiewicz jako kandydaci.

Do Komisji Rewizyjnej wreszcie obrano pp:Edwarda Borkowskie-
go, Adama Chrapowickiego, Bolesława Kobylińskiego, Eugenjusza Raczu-
nasa i Michała Ukińskiego na członków oraz Piotra Kondratowicza i
Stanisława Palczyńskiego na kandydatów.-

